

c) vokalne skladbe a cappella i

d) vokalne skladbe uz pratnju orgulja.

U popratnom tekstu programa priredivač koncerta je priopćio kratki povijesni pregled razvitka glazbe u zagrebačkoj katedrali.

"... Glazbena umjetnost pod svodovima katedrale tijekom stoljeća bila je najdivniji ukras grada Zagreba. U početku Zagrepčani su se služili *rimskim obredom*. Biskup Duh donio je sa sobom liturgijske knjige po kojima se obavljao *Zagrebački crkveni obred* koji je dokinut tek 1788. godine. Za potrebe vlastitog obreda nastao je i prikladni način pjevanja koji ni do danas nije u potpunosti proučen, ali po onomu o čemu se na temelju današnjih saznanja da zaključiti, bilo je to pjevanje izraslo na temeljima gregorijanskog korala čiji su literarni tekstovi proširivani pjesničkim tvorevinama (tropima), a melodije su dorađivane, proširivane i ukrašavane melizmama, posebno iubilusima (primjerice: skladbe *Ave spes nostra* i *Regina coeli* — dijelovi pod a). Uz monodijsku glazbu, pjevačka tradicija gajila je pjevanje u prvotnom jednostavnom višeglasju (dio pod b). Nakon dokinuća zagrebačkog obreda prerađuju se skladbe klasične vokalne polifonije i stvaraju nove u stilskom obilježju vremena u kojem su živjeli pojedini autori (dijelovi c i d)".

Sav prihod od ulaznica bio je namijenjen za popravak katedrale, pa je začuđujuće da se odazvalo malo slušatelja. Možda je ipak koncert prekasno oglašen. Nadamo se da ćemo izvedene skladbe imati prigode slušati u kojem drugom prostoru.

Josip KORPAR

U PREGRADI OBNOVLJENE BIVŠE KATEDRALNE ORGULJE

Veoma vrijedne orgulje u pregradskoj župnoj crkvi obnovljene su posebnom zaslugom župnika mons. Branka Ivanjka i Hrvatske bratske zajednice iz SAD. Službeno su predane na upotrebu 7. travnja 1991. godine svečanom misom i blagoslovom zagrebačkog pomoćnog biskupa dr. Đure Kokše, te popodnevnom koncertom (prof. Hvalimira Bledšnajder — orgulje; Jasenka Galin-Perinić — sopran; Mira Mraczek — sopran; pregradski mješoviti pjevački zbor) i govorom predsjednika Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Sabora Republike Hrvatske, akademika g. Nedjeljka Mihanovića.

Ove pregradske orgulje, koje imaju 40 registara, izradio je mađarski majstor-orguljar Franjo Focht iz Pečuha 1835. godine prema narudžbi zagrebačkog nadbiskupa Aleksandra Alagovića za zagrebačku katedralu, a pregradska župa ih je kupila od zagrebačke katedrale 1854. godine. Prof. Ladislav Šaban je 1974. godine pri pregledu ovih orgulja zapisao, između ostalog, i ovo: "Nekada prvo djelo te veličine u povijesti Hrvatske... danas je gotovo posve izvan upotrebe: od 40 registara upotrebljava se samo 5 do 6 registara, ostalo se ne javlja. Orgulje su teško zapuštene i treba temeljitog uređivanja kao i nadomjestaja drvenih svirala koje su sve teško crvotočne..." (*Glas Koncila*, 21. travnja 1991.).

Radove na obnovi orgulja obavila je austrijska orguljska firma "Orgelbau Ottisch".

T.

INFORMACIJE O ŽUPNIM ORGULJAMA — KUTINA, CRKVA MARIJE SNIJEŽNE

Stare orgulje u kutinskoj crkvi postojale su već u osamnaestom stoljeću. Datum nam nije poznat, jer nije nigdje upisan. Godine 1800. prema župskoj knjizi računa već se popravljaju kao ruinirane. Znači da su nove orgulje bile postavljene nakon posvete crkve 1777. godine. O njima nemamo nikakve određene podatke ni u župskoj spomenici, a ta se službeno u kutinskoj župi vodi od godine 1843. Možemo reći da su stare oko

dvijesto godina i graditelj nam je nepoznat. Godine 1810. opet ih popravlja talijanski majstor Moscatelli Cajatanus (Moskateli Kajatanus). On ih nadograđuje, te su imale petnaest registara s dva manuala i pedalom, sistem mehanički. Godine 1947. su ponovno osposobljene, popravljene, ali reducirane, jedan manual i pedal. Te radove izveo je Milan Majdak iz Vrapča. Opet su djelomično popravljene prigodom proslave dvjestote obljetnice crkve. Popravke je izveo prečasnai Alojzije Čunčić, prebendar prvostolnog kaptola u Zagrebu s gospodinom Filipom Antolićem, graditeljem orgulja. Od spomenutog djelomičnog zahvata na orguljama do danas orgulje su opet bile u gotovo neupotrebljivom stanju. Bili smo prisiljeni cijelovito obnoviti orgulje, promijenivši gotovo sve osim kućišta da sačuvamo njihov barokni stil. I to kućište je nanovo popravljeno oličeno i pozlaćeno. Orgulje su stavljene u prvobitno stanje. Išlo se za tim da se sačuvaju arhitektonski, zvukovno i tehnički u originalnom baroknom stilu iz sredine 18. stoljeća.

Ponovno je ugrađen drugi manual koji nije funkcionirao punih 60 godina. Novi sviraonik sa dva manuala po 54 tipke i pedal 27. Sve svirale su intonirane prema baroknom zvukovnom principu.

Dispozicija orgulja ovako izgleda:

Prvi manual:	Coppel 8'	Drugi manual:	Principal 4'
	Flauta 4'		Flauta 8'
	Mixtur 3 fach 1'		Quinte 1 1/3
	Principal 4'		Oktav 1'
	Gedäckt 8'		Kvintica 2/3
	Quinte 1 1/3		Piccolo 1/2
	Oktav 2'		
Pedal	Subbas 16'		
	Octavbas 8'		

Pri restauriranju otklonjen je stari mijeh i stavljen novi motor. Manubriji su (na povlake) smješteni s lijeve i desne strane manuala, ukupno 14 registara.

Radove je na orguljama obavio graditelj orgulja g. Filip Antolić sa svojom kćerkom Ružicom.

Ove orgulje nisu samo ukras našoj lijepoj baroknoj crkvi, već su veliko obogaćenje svojom sakralnom namjenom i kao doprinos općoj glazbenoj kulturi našeg grada.

Željko SLONJŠAK

PREGLED GLAZBENIH REPRODUKTIVNIH ZBIVANJA U BAZILICI SRCA ISUSOVA U ZAGREBU TIJEKOM GODINA 1989. I 1990.

6. siječnja 1989. Božićni koncert održao je zbor "Collegium pro musica sacra" pod dirigentskim vodstvom prof. Imakulate Malinke. Na programu su izvedena djela: G. F. Telemann (Sonata za flautu, obou d'amore i orgulje), F. Pintarić (Fantazija za flautu i orgulje) te zbir hrvatskih božićnih pjesama: *Dete mило, Prva je vura, Zdrav kralj mladi, Pastoral* (I. Zajca), *Spavaj mali Božiću, Spavaj Sinko, Poslušajte svi sada, Ovoga vremena, Rodio se Bog i čovjek, Veseli se Majko Božja*. Solisti: Cecilija Pleša — mezzosopran, Želimir Puškarić — tenor, Matuša Rajčić — bas, Tinka Muradori — flauta, Georg Draušnik — oboa i Mario Penzar — orgulje.

27. travnja 1989. Održan je cjelovečernji koncert međunarodno renomiranog američkog zbora "Gloriae Dei Cantores". Dirigenti: prof. Elizabeth C. Patterson i dr. George Guest, profesor na čuvenim engleskim univerzitetima: Royal Academy of Music (London) i St. John's College (Cambridge). Zbor je muzicirao sakralna djela pretežitom korizmenoga duhovnog usmjerenja. Na programu su izvedena djela: *Salvator mundi*

Thomasa Tallisa, *O Lord in Thy Wrath* Orlanda Gibbonsa, *Out of the deep* Thomasa Morleya, *Civitas sancti Tui* Williama Byrda, *Messe solennelle* Jeana Langlaisa, *Requiem* Herberta Howellsa, te obrade gregorijanskog korala *De profundis, Tenebrae factae sunt, Christus factus est pro nobis*. U drugom dijelu nastupa zagrebačka publika imala je prigodu čuti, uglavnom po prvi put, djela suvremenih živućih američkih kompozitora: Paula Manza, Geralda Neara, Neda Rorema i Gerre Hancocka.

9. lipnja 1989. Solistički koncert održali su Vinko Maroević — tenor i Mirta Pandurić — orgulje. Na programu su izvedena djela: J. S. Bacha, F. Durantea, I. Lukačića, G. F. Händela, E. Gigouta, F. Mendelssohna, D. Gaubia, C. Francka, I. Zajca, Vilka Novaka i J. Langlaisa.

16. prosinca 1989. Solistički koncert održale su: Cynthia Hansell-Bakić, prvakinja HNK u Splitu, (sopran) i profesor solo-pjevanja na splitskom Odjelu u sklopu Muzičke akademije u Zagrebu i zagrebačka orguljašica Hrvojka Mihanović-Salopek. Na programu su izvedena djela: G. F. Händela, J. S. Bacha, W. A. Mozarta, Dubois, F. Couperina, C. Francka, F. Schuberta, F. Grubera, J. Rheinbergera, I. Zajca i američkog autora A. D. Adama.

6. siječnja 1990. Tradicionalni božićni koncert održao je zbor "Collegium pro musica sacra" pod vodstvom prof. Imakulate Malinke. Na programu su izvedene dvije arije J. S. Bacha, "Adventsko pjevanje" M. Miletića i *A Ceremony of Carols (Božićno slavlje)* Benjamina Brittena za sole, zbor, harfu i čembalo. Kao solisti nastupili su: Cecilija Pleša — mezzosopran, Želimir Puškarić — tenor, Matiša Rajčić — bas, Tinka Muradori — flauta, Georg Draušnik — oboa, Melita Šimec — harfa, Višnja Mažuran — čembalo, te Tin Mršić i Mario Penzar — basso continuo.

16. travnja 1990. Održan je koncert francuskog orkestra "Orchestre a cordes des jeunes de l'ile de France" po dirigentskim vodstvom Yvesa Prouvota. Na programu su izvedena djela slijedećih kompozitora: A. Corelli, G. P. Telemann, E. Grieg, A. Vivaldi i G. T. Holst. Solisti: Sophie Gillon (violon), Frederique Weisz (violon), Myriam Liaouraci (violon), Veronique Grémillon (violon), Virginie Jacques-Jean (violoncelle), Delphine Rode (violoncelle) i Amélie Roussel (alt).

23. travnja 1990. prigodom proslave blagdana Sv. Jurja u Zagrebu, zaštitnika starohrvatske kneževine Poljica održan je prigodni nastup. Koncertirala je proslavljena hrvatska primadona i profesorica solo-pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu gđa. Ljiljana Molnar-Talajić. Orguljska pratnja i solo komadi — Hrvojka Mihanović-Salopek. Svetu misu predvodio je uz propovijed zagrebački biskup dr. Đuro Kokša, te oci isusovci rodnom iz Poljica dr. Rudolf Brajčić i dr. Radojko Karaman. U okviru svete mise izvedena su djela: V. Jelića, I. M. Lukačića, A. Vivaldija, C. Francka, J. G. Walthera, F. Schuberta, G. Bizeta i Fr. Dugana.

22. svibnja 1990. Održao je koncert američki komorni orkestar "A virtuoso chamber ensemble from Brigham Young University", sastavljen od 36 muzičara iz zemalja Sjeverne Amerike i ostalih stranih država. Umjetničko i dirigentsko vodstvo orkestra obavlja prof. Clyn Barrus, koji je doktorirao glazbu na University of Michigan, te također djeluje kao dirigent Simfoničara iz Minneapolisa i orkestra "The Minnesota Youth Symphony". Na programu su izvedeni skladatelji: Mozart — uvertira *Figarova pira*, *Simfonija* br. 7 — Beethovena, *Mini Concerto for Clarinet* — G. Jacob, *Adagio for Strings* — Samuel Barber i *Suita iz Trorogog šešira* — Španjolca M. de Falle.

6. lipnja 1990. Održan je koncert Instrumentalnog ansambla za staru glazbu koledža "Gustav Adolphus" iz Saint Petera, Min-

nesota, SAD, pod vodstvom dirigenta prof. dr. Marka Lammera i solistom orguljašem dr. Davidom Fienenom. Na programu su izvedena djela slijedećih starih majstora: Pavel J. Vejanovski (1667), Jacobus Gallus (16. st.), Hans Hassler (16. st.), Aurelio Bonelli (1600), Andrea Gabrieli (17. st.), Giovanni Gabrieli (17. st.), B. Marcello (17. na 18. st.), T. Albinoni (17. na 18. st.), G. Frescobaldi (16. st.), A. Vivaldi (17. na 18. st.) i J. S. Bach.

30. lipnja 1990. Cjelovečernji koncert održali su Vinko Maroević — tenor i Mirta Pandurić — orgulje. Na programu su izvedena djela slijedećih majstora: J. S. Bach, G. F. Händel, A. Stradella, F. Mendelssohn, H. Sattner, C. Franck, Vilko Novak, G. Bizet i Ch. M. Widor.

14. srpnja 1990. Održan je koncert zbora i orkestra "Danbury Concert Chorus" i "Chamber Orchestra of Danbury" iz države Connecticut, SAD. Dirigent orkestra je bio prof. James Humphreville, a zborovođa Charles Matz. Izvedena su djela slijedećih kompozitora: W. A. Mozart, T. L. de Victoria, G. Rossini, G. Gershwin, Morton Gould, Ferde Grofe, Aaron Copland, Max Steiner, Richard Rodgers, Rudolf Matz i europska premijera djela *The New Colossus* Eugenie Rocherollea.

15. studenog 1990. Solistički koncert održala je vilionistica prof. Tatjana Olujić, profesor-docent na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu uz orguljsku pratnju Miloša Laloševića. Na programu su izvedena djela skladatelja: G. F. Händel, A. Corelli, J. S. Bach, Fr. M. Veracini, Fr. Liszt, Eugéne Ysaye, Angel Sauce, G. Tartini-F. Kreisler (Varijacije na temu Corellija), te djela domaćih autora: *Salamanca* Milutina Horvata i *Novelette za Vesnu Butorac* Miloša Laloševića.

25. studenog 1990. Koncert Akademskog pjevačkog zbora "Palma" (zbor Bazilike Srca Isusova) povodom jubilarne godine isusovačkog reda. Na programu su izvedena djela: J. Galusa, T. L. de Victoria, B. Marcella, G. F. Händela, L. Lambilotta, V. Jelića, G. Frescobaldija, M. Regeera. Posebnu vrijednost predstavljala je praznjevna skladba D. Zipolija *Misa* za troglasni zbor, sopran, alt i tenor solo, dvije violine, orgulje i basso continuo. Dirigent zbora: prof. Ivica Golčić. Kao solisti nastupili su: Dorotea Jerbić — sopran, Tihana Herceg — mezzosopran, Želimir Puškarić — tenor, Tomislav Meštrić — tenor, Anđelko Ilčić — prva violina, Ladislav Ilčić — druga violina, Dubravka Milić — violončelo, Mario Penzar — orgulje i Krunoslav Kralj — basso continuo.

20. prosinca 1990. Solistički koncert održali su: Denis Konir — prvi trubač Zagrebačke filharmonije, Stjepan Filipić — prvi trubač Orkestra Opere HNK u Zagrebu i orguljaš Mario Penzar. Na programu su izvedena djela: H. Purcella, J. P. Sweelincka, D. Buxtehudea, A. Vivaldija, G. Frescobaldija.

26. prosinca. Zbor i orkestar Centra za upravu i pravosuđe u Zagrebu izvodio je poznate božićne pjesme iz cijelog svijeta pod dirigentskim vodstvom prof. Vitkovića.

28. prosinca 1990. Održao je koncert orkestar *Windstrings* sastavljen od mladih domaćih muzičara, uglavnom sa Muzičke akademije u Zagrebu, u dobi od 16 do 25 godina. Orkestrom je dirigirao mladi zagrebački dirigent Alan Bjelinski, a kao solistica na fagotu nastupila je studentica MA u Zagrebu Vladimira Horvat. Na programu su izvedena djela: *Air* J. S. Bacha, Mozartov Koncert za fagot i orkestar u B-duru, te Mozartova simfonija u g-molu (No. 550). Za dodatak izvedene su obrade božićnih pjesama hrvatskog skladatelja Bruna Bjelinskog.

Hrvojka MIHANOVIĆ
Anto LOZUK